

Sygn. akt V ACa 115/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Stojek
Protokolant:	Barbara Franielczyk

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2021 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko A. M.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt II C 416/16

1. prostuje wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Gliwicach z 20 grudnia 2016r., sygn. akt II C 416/16, w zakresie punktu 1. w ten sposób, że w miejsce słów „z dnia 28 kwietnia 2016 roku sygnatura akt XII GCo 40/16/H” wpisuje słowa „z dnia 28 kwietnia 2016 roku, sygnatura akt XIII GCo 40/16”;

2. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- utrzymuje w mocy wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Gliwicach z 20 grudnia 2016r., sygn. akt II C 416/16, w punkcie 1. w części orzekającej o tytule wykonawczym w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 16 lutego 2011r., sygn. akt XIII GC 308/08, opatrzonego klauzulami wykonalności na podstawie postanowień Sądu Okręgowego w Katowicach z 28 kwietnia 2016r., sygn. akt XIII GCo 40/16, i z 12 września 2016r., sygn. akt XIII GCo 88/16,

- w pozostałym zakresie uchyla opisany wyrok zaoczny i w tej części oddala powództwo,

- zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6.740,25 (sześć tysięcy siedemset czterdzieści 25/100) złotych tytułem kosztów procesu;

3. oddala apelację w pozostałej części;

4. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote, w tym 1.242 złote podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego z urzędu;

5. przyznaje adwokatowi S. G. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w Katowicach) kwotę 2.214 (dwa tysiące dwieście czternaście) złotych, w tym 414 złotych podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;
6. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;
7. nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach) kwotę 11.658 (jedenaście tysięcy sześćset pięćdziesiąt osiem) złotych tytułem części nieuiszczonej opłaty od apelacji.

	SSA Grzegorz Stojek	

Sygn. akt V ACa 115/18

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym przeciwko pozwanemu A. M. powódka (...) Spółka Akcyjna w B. (dalej: (...)) wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułów wykonawczych w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08, w zakresie punktu 2. zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 16 lutego 2011 r., sygn. akt V ACa 147/10, które zostały wydane w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Usługowego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (dalej: (...)) przeciwko (...), którym Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt XIII GCo 40/16, nadał klauzulę wykonalności na rzecz M. G. (1), na którego przeszło uprawnienie (...), a następnie postanowieniem z 12 września 2016 r., sygn. akt XIII GCo 88/16, nadał klauzulę wykonalności na rzecz A. M., na którego przeszło uprawnienie.

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem zaocznym z 20 grudnia 2016 r. uwzględnił w całości powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

W skutecznie wniesionym sprzeciwie od wyroku zaocznego pozwany wniosł o uchylenie wyroku zaocznego i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w całości utrzymał w mocy wyrok zaoczny.

Rozstrzygnięcie oparł o następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08, częściowo uwzględniając powództwo, zasądził od (...) na rzecz (...) kwotę 62.840,98 zł z ustawowymi odsetkami od 10 sierpnia 2007 r. (punkt 1) oraz orzekł o kosztach procesu (punkt 3). Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 16 lutego 2011 r., sygn. akt V ACa 147/10, zmienił wskazany wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r. w zakresie jego punktu 2. w ten sposób, że zasądził od (...) na rzecz (...) jeszcze kwotę 179.765 zł z ustawowymi odsetkami od 10 sierpnia 2007 r. i w zakresie punktu 3. w ten sposób, że zasądził od (...) na rzecz (...) kwotę 15.087,03 zł tytułem kosztów procesu, a ponadto zasądził od (...) na rzecz (...) kwotę 8.262,36 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Podstawą zasądzonych świadczeń była umowa, którą (...) zawarła z (...) w dniu 15 lutego 2005 r. W jej § 6 pkt 3 zastrzeżono, że przelew na rzecz osób trzecich wierzytelności wynikających z tej umowy może nastąpić wyłącznie za pisemną zgodą pozwanej, pod rygorem nieważności. Pozwany zapewne nie znał treści tej umowy.

W celu spełnienia świadczenia zasądzonego wskazanym wyrokiem Sądu Okręgowego z 29 grudnia 2009 r., wydanym w sprawie XIII GC 308/08, (...) zapłaciła przelewami bankowymi na rachunek bankowy (...) kwoty 20.000 zł (w

dniu 19 lutego 2010 r.), 20.000 zł (w dniu 22 lutego 2010 r.), 22.840,98 zł (w dniu 23 lutego 2010 r.) i 19.483,83 zł (w dniu 16 marca 2010 r.).

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu M. G. (2) wszczęła z wniosku (...) postępowanie egzekucyjne (sygn. akt Km 1343/11) w celu egzekucji świadczeń zasądzonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach wydanym w sprawie V ACa 147/10. W dniu 1 czerwca 2016 r. M. G. (1) złożył wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego, który w dniu 6 maja 2016 r. został wydany na jego rzecz przez Sąd Okręgowy w Katowicach. Wierzytelność zasądzona wyrokiem Sądu Apelacyjnego została do 16 maja 2016 r. wyegzekwowana w całości w postępowaniu egzekucyjnym. Wierzycielowi M. G. (1), który na podstawie umowy cesji z 19 lutego 2016 r., zawartej w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi, nabył całość praw z opisanych tytułów wykonawczych od pierwotnego wierzyciela, to jest (...), została przekazana całość wyegzekwowanych kwot, z czego 284.903,33 zł w dniu 23 czerwca 2016 r. i 92.549,10 zł w dniu 11 lipca 2016 r.

Umowa cesji wierzytelności z 19 lutego 2016 r. została zawarta bez zgody powódki, wbrew postanowieniu umowy z 15 lutego 2005 r.

Pozwany A. M. nabył całość praw wynikających z opisanych tytułów wykonawczych od M. G. (1) na podstawie umowy cesji z 13 lipca 2016 r., zawartej w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi za cenę 1 zł. Umowa ta została zawarta bez zgody powódki.

Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z 12 września 2016 r., sygn. akt XIII GCo 88/16, nadał na rzecz A. M., na którego przeszło uprawnienie pierwotnego wierzyciela, to jest (...), klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08, w zakresie punktu 1., a także wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 16 lutego 2011 r., sygn. akt V ACa 147/10, w zakresie punktu 1. i 3., nadał.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu B. G. wszczął na skutek wniosku A. M. postępowanie egzekucyjne na podstawie wyżej wymienionych tytułów wykonawczych (sygn. akt Km 752/16). Ponieważ pozwany wniósł o umorzenie tego postępowania egzekucyjnego, organ egzekucyjny postanowieniem z 20 października 2016 r. umorzył postępowanie egzekucyjne w całości.

Sąd Okręgowy wskazał dowody, na których się oparł.

Podstawą prawną roszczenia powódki jest art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., zgodnie z którymi dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli: a) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście (art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.); b) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Powód wykazał, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego, czyli po wydaniu wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., zapłacił do dnia 16 marca 2010 r. łącznie 82.324,81 zł. Zatem spełnił świadczenie w rozumieniu art. 354 § 1 k.c. i art. 450 k.c., a w związku z tym wygasło zobowiązanie stwierdzone wspomnianym wyrokiem.

Doszło także do spełnienia w całości świadczeń zasądzonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 16 lutego 2011 r., a to w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie tegoż tytułu egzekucyjnego opatrzonego klauzulą wykonalności na rzecz M. G. (1) na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z 6 maja 2016 r. Wskutek tego zobowiązanie stwierdzone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach wygasło. Prawomocny wyrok zasądający świadczenie jest wyrokiem deklaratywnym, a zatem nie tworzy zobowiązania i nie jest podstawą

spełnienia świadczenia. Nie ingeruje także w treść łączącego strony stosunku prawnego, a jedynie nakazuje dłużnikowi spełnienie tego, czego wcześniej wymagał od dłużnika odpowiedni przepis prawny.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że po powstaniu tytułów egzekucyjnych doszło do zdarzeń, wskutek których zobowiązanie wygasło, a zatem doszło do spełnienia przesłanek określonych w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., wobec czego z tej tylko przyczyny powództwo podlegało uwzględnieniu.

Sąd Okręgowy dodał, że nawet gdyby założyć, że świadczenie nie zostało spełnione, należało przyjąć, że nie doszło do przejścia obowiązku, pomimo istnienia dokumentu stwierdzającego to przejście. W chwili zawarcia umowy cesji (13 lipca 2016 r.) nie istniały wierzytelności, które mogłyby być przedmiotem przelewu, bowiem – o czym była mowa – doszło do spełnienia świadczeń stwierdzonych prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego, a w konsekwencji wygasły zobowiązania. Mając na uwadze, że w chwili zawarcia umowy cesji z 13 lipca 2016 r. nie istniał jej przedmiot, Sąd Okręgowy uznał tę umowę za nieważną na podstawie art. 387 § 1 k.c., bowiem dotyczyła świadczenia pierwotnie niemożliwego do spełnienia. Gdyby przedmiot cesji istniał, umowa przelewu wierzytelności z 13 lipca 2016 r., zawarta przez pozwanego i M. G. (1), jak również poprzedzająca ją umowa cesji z 19 lutego 2016 r., którą M. G. (1) zawarł z (...), zostały zawarte bez wymaganej pisemnej zgody dłużnika. Zgodnie z art. 514 k.c., jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, zastrzeżenie umowne, że przelew nie może nastąpić bez zgody dłużnika, jest skuteczne względem nabywcy tylko wtedy, gdy pismo zawiera wzmiankę o tym zastrzeżeniu, chyba że nabywca w chwili przelewu o zastrzeżeniu wiedział. Nie ulega wątpliwości, że w treści kontraktu łączącego (...) z (...) zawarto klauzulę pacto de non cedendo, która jest skuteczna erga omenes, a więc także wobec nabywcy wierzytelności, chociażby nie wiedział on o zakazie. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z danego faktu wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Na pozwanym ciążył obowiązek wykazania, że uzyskał zgodę dłużnika na przelew wierzytelności, a obowiązkowi temu nie podołał. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że w razie zawarcia umów przelewu wierzytelności o skutku rozporządzającym (a takimi były obie wyżej wymienione umowy cesji) bez zgody dłużnika, wbrew zastrzeżeniu pacti de non cedendo, umowa taka jest bezwzględnie nieważna z mocy prawa na podstawie art. 509 § 1 w związku z art. 58 § 1 k.c. i nawet wyrażenie następczej zgody przez dłużnika nie jest w stanie sanować tej wady. Zatem, nawet gdyby istniał przedmiot świadczenia, to na podstawie art. 509 § 1 w związku z art. 58 § 1 k.c. umowa cesji z 13 lipca 2016 r. i poprzedzająca ją cesja z 19 lutego 2016 r. są bezwzględnie nieważne.

W tej sytuacji powódka trafnie wskazała, że nie doszło do przejścia obowiązku objętego tytułami egzekucyjnymi, pomimo istnienia dokumentu stwierdzającego to przejście, wobec czego powództwo było uzasadnione także na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy wskazał, że powyższe uwagi i z nich wywiedzione stanowisko nie znajdują uzasadnienia w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 20 lutego 2017 r. sygn. akt V ACz 160/17, oddalającego zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz A. M.. Sąd Okręgowy stwierdził, że nie wpływa na stanowisko o nieważności przelewu wierzytelności na rzecz M. G. (1). Poza rozważaniami Sąd Okręgowy pozostawił okoliczności, w jakich wierzytelności te nabył pozwany od M. G. (1).

Sąd Okręgowy podkreślił znaczenie dla wyniku sprawy informacji, którą Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu przedstawił w piśmie z 11 października 2017 r., niezakwestionowanej przez strony. Organ egzekucyjny wskazał bowiem, że postępowanie egzekucyjne zostało zakończone w wyniku wyegzekwowania całości roszczenia dnia 7 marca 2017 r., a wcześniej, mianowicie 5 października 2016 r., wniosek egzekucyjny A. M. został przez niego ograniczony o kwotę 364.000 zł, przy czym pozwany zażądał całkowitego odstąpienia od egzekwowania roszczenia objętego wyrokiem Sądu Apelacyjnego. Powódka wykazała, że zapłaciła 62.840,98 zł pierwotnemu wierzycielowi (...).

Pozwany przegrał proces, a postanowieniem z 10 lutego 2017 r. został zwolniony jedynie od uiszczenia opłaty sądowej od sprzeciwu od wyroku zaocznego. Nie uzasadniało to uchylecia wyroku zaocznego w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, o których Sąd okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 108 § 1 k.p.c. Łącznie koszty procesu wyniosły 26.961 zł (15.544 zł tytułem opłaty sądowej, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od

dokumentu pełnomocnictwa, 14.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego – § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. nr 1804).

Zarzucając naruszenie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. i art. 514 k.c., pozwany w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uchylenie w całości wyroku zaocznego i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i, jako prawidłowe, przyjmuje je za swoje. Sąd Apelacyjny uzupełnia je w oparciu o informację Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. w ten sposób, że po dobrowolnej zapłacie przez (...) na rzecz (...) długu zasądzonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08, to jest kwoty 62.840,98 zł z ustawowymi odsetkami od 10 sierpnia 2007 r. do dnia zapłaty, w sprawie KM 259/17 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. wyegzekwował całość roszczenia objętego punktem 1 wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08 (pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. z 11 października 2017 r., k. 142). Wprawdzie Sąd Okręgowy, gdy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyjaśniał podstawę prawną rozstrzygnięcia, omawiał ten fakt, ale wprost go nie wskazał jako ustalony w ramach podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Dodać można, choć to oczywiste zważywszy na sygnaturę akt komorniczych, wskazującą na wszczęcie egzekucji w 2017 r., gdy tytułem wykonawczym legitymował się już pozwany, że wniosek egzekucyjny złożył w dniu 28 lutego 2017 r. (karta oznaczona numerem (...) w aktach KM 259/17 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G.).

Na podstawie art. 381 k.p.c., jako spóźnione, oddaleniu podlegały wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwanego na rozprawie apelacyjnej (k. 408) o dopuszczenie dowodu z zeznań M. G. (1) w charakterze świadka i przesłuchania pozwanego w celu wykazania, czy M. G. (1) i pozwany mieli wiedzę o zastrzeżeniu wymagania zgody przez (...) na przelew wierzytelności oraz o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badania pisma (grafologa) w celu wykazania fikcyjności przelewów bankowych, którymi dokonała zapłaty na rzecz (...), gdyż do akt sprawy zostały złożone jedynie w kserokopii. Ich zgłoszenie dopiero na etapie drugiej instancji zostało umotywowane brakiem orientacji pozwanego i jego stanem zdrowia (k. 407). Takie usprawiedliwienie spóźnionego zgłoszenia wniosków dowodowych w rozumieniu art. 381 k.p.c. nie zasługuje na uwzględnienie, zważywszy na to, że pozwany w postępowaniu w pierwszej instancji był reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem. Ponadto w okolicznościach niniejszej sprawy ostatecznie bez znaczenia jest, czy nabywcy wierzytelności objętych wcześniej wskazanymi wyrokami Sądu Okręgowego w Katowicach i Sądu Apelacyjnego w Katowicach wiedzieli o zastrzeżeniu umownym między (...) i (...), że przeniesienie wierzytelności wymaga zgody dłużnika, czyli (...), o czym dalej. Z kolei w odniesieniu do wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego grafologa dodać trzeba, że powódka złożyła do akt sprawy wydruki ze swojego rachunku bankowego, żeby wykazać zapłatę świadczenia zasądzonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08. Dokumenty te nie wymagają podpisu. Zatem jako sporządzone elektronicznie nie mogłyby być przedmiotem badania przez biegłego grafologa. Podkreślić należy, że zapłatę przez (...) na rzecz (...) łącznie kwoty 82.324,81 zł tytułem świadczenia głównego (62.840,98 zł) i odsetek ustawowych (za okres od 10 sierpnia 2007 r. do dnia zapłaty świadczenia głównego), to jest świadczenia zasądzonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08, potwierdza postępowanie (...). Ten wierzyciel we wniosku egzekucyjnym wniósł bowiem o egzekucję już jedynie tego, co zostało zasądzone wcześniej powołanym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 16 lutego 2011 r. Wprost wynika to z wniosku egzekucyjnego tego wierzyciela z 26 kwietnia 2011 r. (k. 1-2 akt 1343/11 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu M. G. (2)).

Z chwilą wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia objętego tytułem wykonawczym dłużnik traci prawo wytoczenia powództwa opozycyjnego ze względu na wygaśnięcie wykonalności tytułu wykonawczego. O skutku tym nie może być mowy w wypadku zaspokojenia wierzyciela poza postępowaniem egzekucyjnym, w drodze dobrowolnego (choćby dokonanego w celu uniknięcia egzekucyjnego przymusu) spełnienia świadczenia przez dłużnika. Wówczas, pomimo umorzenia wierzytelności, wykonalność tytułu wykonawczego nie gaśnie. Istnieje więc możliwość jego przymusowego wykonania na drodze egzekucji przez byłego już wierzyciela, z uwagi na zapłatę, ale w dalszym ciągu legitymującego się tytułem wykonawczym. Zatem wtedy występuje podstawa do skutecznego zgłoszenia żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, którego podstawą jest art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Tym samym w takiej sytuacji, w której dłużnik dobrowolnie spełnił już świadczenie, późniejsze wyegzekwowanie przez organ egzekucyjny świadczenia objętego tytułem wykonawczym nie prowadzi do utraty przez dłużnika prawa do wytoczenia powództwa i nie stanowi przeszkody do uwzględnienia powództwa opozycyjnego. W okolicznościach niniejszej sprawy sytuacja ta dotyczy tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08, któremu Sąd Okręgowy w Katowicach nadał klauzulę wykonalności. W efekcie dobrowolnej zapłaty zobowiązanie objęte tym tytułem wygasło. Jest to przesłanka pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, o której mowa, która była wystarczająca do uwzględnienia powództwa w tej części w oparciu o art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Zatem nie ma znaczenia dla wyniku sprawy w tym zakresie, czy nabywcy wierzytelności stwierdzonej tym tytułem wiedzieli o umownym zastrzeżeniu, że przelew nie może nastąpić bez zgody dłużnika.

Kwestia wygaśnięcia wykonalności tytułu wykonawczego przedstawia się inaczej w odniesieniu do tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 16 lutego 2011 r., sygn. akt V ACa 147/10, któremu Sąd Okręgowy nadał klauzulę wykonalności. (...) nie spełniła dobrowolnie świadczenia zasądanego tym tytułem. Zostało ono przymusowo ściągnięte od (...) przez organ egzekucyjny i przekazane wierzycielowi egzekwującemu. W efekcie nie ma już podstawy do udzielenia na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. ochrony dłużnikowi, to jest (...), zwalczającemu wykonalność tytułu wykonawczego w postaci wcześniej wskazanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, któremu nadana została klauzula wykonalności.

Podsumowując dotychczasowe uwagi, zaskarżony wyrok podlegał zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. przez utrzymanie w mocy wyroku zaocznego z 20 grudnia 2016 r. w tym zakresie, w jakim dotyczy tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 29 grudnia 2009 r., sygn. akt XIII GC 308/08, któremu ten sam Sąd nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z 28 kwietnia 2016 r., sygn. akt XIII GCo 40/16, na rzecz M. G. (1), na którego przeszło uprawnienie (...), a następnie postanowieniem z 12 września 2016 r., sygn. akt XIII GCo 88/16, na rzecz A. M., na którego przeszło uprawnienie, a także przez uchycenie tego wyroku zaocznego w pozostałej części i oddalenie powództwa w tym zakresie (art. 347 k.p.c.) oraz orzeczenie o kosztach procesu stosownie do jego wyniku (powódka wygrała w 25 %), a to w myśl art. 100 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U.poz. 1800) i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (obecnie tekst jednolity w Dz. U. z 2018 r. poz. 265), zważywszy na to, że w pierwszej instancji obie strony były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników.

Apelacja w pozostałej części, jako niezasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 27 września 2021 r. pełnomocnik z urzędu pozwanego, po raz pierwszy ustanowiony w postępowaniu apelacyjnym (k. 383 i 390), na wypadek nieuwzględnienia apelacji, wnosząc o zastosowanie art. 102 k.p.c., wniósł też o przyznanie mu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały opłacone ani w całości, ani w części. Z uwagi na wynik sprawy w drugiej instancji, w której pozwany wygrał w 75 %, koszty postępowania apelacyjnego, na podstawie art. 100 k.p.c., podlegały zasądzeniu od (...) na rzecz pozwanego w takiej proporcji, która odpowiada wynikowi sprawy, wedle stawki właściwej dla wartości przedmiotu zaskarżenia, określonej w oparciu o § 8 pkt 7 w związku z § 16 ust. 1 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity w Dz. U. z 2019 r. poz. 18; dalej: rozporządzenie z dnia 3 października

2016 r.). Zgodnie bowiem z § 6 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r., dopiero wykazanie bezskuteczności egzekucji, do której ma zastosowanie art. 122 k.p.c., zachodzi podstawa do przyznania pełnomocnikowi z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

W pozostałym zakresie, to jest w części odpowiadającej temu, w jakim stosunku pozwany przegrał w drugiej instancji (25 %), koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu apelacyjnym podlegały przyznaniu pełnomocnikowi z urzędu pozwanego od Skarbu Państwa, a to na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jednolity w Dz. U. z 2020 r. poz. 1651 z późn. zm.) oraz § 8 pkt 7 w związku z § 16 ust. 1 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia z dnia 3 października 2016 r.

Na rzecz powódki koszty postępowania apelacyjnego podlegały zasądzeniu w zakresie czwartej części stawki określonej w § 2 pkt 7 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 wcześniej powołanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, stosownie do wyniku sprawy w drugiej instancji (art. 100 k.p.c.). Brak bowiem podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., mimo sytuacji osobistej, w tym majątkowej pozwanego, skoro egzekucję w sprawie KM 259/17 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu T. G. skutecznie wszczął już w toku niniejszego procesu.

O nieuiszczonej opłacie od apelacji w części, w jakiej pozwany wygrał, orzeczono stosownie do art. 113 ust. 1 u.k.s.c.

Wyrok zaoczny, o którym była mowa, podlegał sprostowaniu w zakresie oznaczenia sygnatury akt sprawy, w której Sąd Okręgowy w Katowicach w dniu 28 kwietnia 2016 r. wydał postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności: sygnatura akt XIII GCo 40/16 (art. 350 § 1 i 3 k.p.c.).